

Obsah

DĚJINY HUDBY A HUDEBNÍ SKLADATELÉ	5	Rozmanitost nástrojů	33
Starověk	6	Hudba pro loutnu a vihuelu	34
Vznik hudby	6	Skladatelé a hudební teoretikové	34
První nástroje	6	Rozmach loutnové hry	34
Hudba ve starověkých civilizacích	8	Vihuela ve Španělsku	35
Bohatý instrumentář	8	Revoluce způsobená vynálezem tisku	36
Hudba v Egyptě	9	Počátky hudebních vydavatelství	36
Hudba v antickém Řecku a Římě	10	Průkopník nototisku	36
„Harmonie sfér“	10	Další velcí tiskaři	37
Společenská funkce hudby v Řecku	11	Baroko	38
Hudba v Římě	11	Velké barokní představení: opera	38
Středověk	12	Operní divadla	38
Křesťanská liturgie	12	Úspěch a šíření žánru	39
Hudba a první křesťané	12	Italský vliv	40
Rozvoj liturgie	13	Händelovy opery	40
Gregoriánský chorál	14	Opera v ostatní Evropě	42
Gregoriánská reforma	14	Španělská opera	42
Rozkvět a úpadek	14	Anglický operní styl	43
Počátky polyfonie	16	Francouzská <i>tragédie lyrique</i> a <i>comédie ballet</i>	43
Umění <i>organa</i>	16	Barokní duchovní hudba	44
<i>Ars antiqua</i>	17	Barokní žánr: oratorium	44
<i>Ars nova</i>	18	Vrcholné období žánru	45
Hudební novátor: Machaut	18	Kantáta	45
Šíření <i>ars nova</i>	19	Johann Sebastian Bach	46
Světská hudba: žakéři a trubadúři	20	Život zasvěcený hudbě	46
Trubadúrská tradice	20	Syntéza jedné epochy	46
Truvéři a minnesängři	21	Rozsáhlé a rozmanité dílo	47
Renesance	22	Georg Friedrich Händel	48
Zlatý věk polyfonie	22	Všestranný skladatel	48
Humanismus a reformace	22	Zaujetí operou	48
Zralost polyfonie	22	Hannoverský kapelník	49
Madrigal	24	Anglická oratoria	49
Původ a vývoj formy	24	Cembalo	50
Hledání expresivity	25	Charakteristické rysy cembala	50
Intermedia: šťastný předstupeň opery	26	Velcí stavitelé	50
Dvorské divadlo	26	Rozsáhlý repertoár	51
Předchůdce opery	26	Španělský přínos	51
Apoteóza žánru	27	Koncert a <i>concerto grosso</i>	52
Zrození opery	28	Zrod a vývoj koncertu	52
Uskutečnění ideálu	28	Sólový koncert	53
Návrat k monodii	28	Antonio Vivaldi	54
Claudio Monteverdi	29	Učitel v Ospedale della Pietà	54
Osamostatnění instrumentální hudby	30	Plodný autor	54
Tvorba instrumentálního repertoáru	30	Úspěchy a zapomnění	55
Přínos Gabrieliů	31	Pozdně barokní styl a galantní hudba	56
Hudba pro <i>consort</i>	31	Rokokový styl	56
Hudba pro klávesové nástroje	32	Hledání citu	56
Hudba pro klávesové nástroje ve Španělsku	32	Berlínská a mannheimská škola	57
Hlavní představitelé v Evropě	33	Klasicismus	58
		Opera seria a opera buffa	58

Opera seria	58	Francouzský romantik Hector Berlioz	92
Počátky nového žánru	59	Zaujetí divadlem	93
Gluckova reforma operní tvorby	60	Rozkvět <i>bel canta</i> : Rossini, Donizetti a Bellini	94
K reformě opery	60	Rossini, mezi humorem a staromilstvím	94
Hledání přirozenosti	60	Donizetti, rozený dřič	95
Pařížská léta	61	Bellini, jemná melodičnost	95
Vlastní operní žánry	62	Francouzská komická opera a velká opera	96
Francouzská <i>opéra comique</i>	62	Někteří autoři	96
Německý <i>singspiel</i>	62	Offenbach a Bizet, dvě výjimečné postavy	97
Španělský a anglický přínos	63	Německá romantická opera před Wagnerem	98
Rozvoj velkých instrumentálních forem	64	Weberův génius	98
Zrod symfonie	64	Mozaika autorů	99
Klasický koncert	65	Hudební drama Richarda Wagnera	100
Komorní hudba	65	Život plný náhod	100
Duchovní hudba klasicismu	66	Wagnerův přínos	101
Duchovní žánry	66	Nové pojetí opery	101
Haydnův přínos	67	Giuseppe Verdi	102
Mozart a Beethoven	67	Těžké začátky	102
Franz Joseph Haydn	68	Tvorba ve službách divadla	103
Léta studií	68		
Kapelník Esterházyů	68	Národní školy	104
Poslední roky	69	Vznik národních škol	104
Wolfgang Amadeus Mozart	70	Sporný pojem	104
Zázračné dítě	70	Vývoj národních škol	104
Cesta ke zralosti	71	Národní školy	105
Umělecký vrchol	71	Ruská škola	106
Ludwig van Beethoven	72	Mocná hrstka	106
Přesídlení do Vídně	72	Kosmopolitní skladatel	107
Beethovenova tři tvůrčí období	72	Česká škola	108
Zralá díla	73	Zakladatel české národní hudby	108
Poslední roky	73	Světový autor	109
		Národní hudba ve Španělsku	110
Romantismus	74	Albénizův tvůrčí neklid	110
Francouzská revoluce a úloha buržoazie	74	Granadosův vytríbený národní projev	110
Osvícenství	74	Falla a vrcholný rozvoj národní hudby	111
Vítězství revoluce	75	Další národní školy	112
Buržoazie: nová třída	75	Skandinávští skladatelé	112
Nové pojetí hudby: vznešeno	76	Polská národní hudba	112
Zrození estetiky a pojetí <i>vznešena</i>	76	Maďarská škola	113
Stručné poznámky k hudební estetice	77	Vývoj v Británii	113
Píseň, romantický žánr: Franz Schubert	78		
Původ a povaha písně	78	Pozdní romantismus	114
Mistr žánru	78	César Franck a Schola cantorum	114
Tři velké cykly	79	Vynikající pedagog	114
Klavír, nástroj navýsost romantický	80	D'Indy a Schola cantorum	114
Expresivita a virtuozita	80	Další hudebníci z okruhu Scholy cantorum	115
Velcí klavírní skladatelé	81	Symfonie Gustava Mahlera	116
Klavírní poetika Frédérika Chopina	82	Tradice a modernost u Mahlera	116
Plný život	82	Zaujetí přírodou	116
Tvorba ve službách klavíru	83	Wunderhornské symfonie	117
Robert Schumann	84	Tragičnost	117
Schumann, kritik a skladatel	84	Opery a symfonické básně Richarda Strausse	118
Nevyrovnaný komponista	84	Strausovy symfonické básně	118
Franz Liszt	86	Plodný operní skladatel	119
Ďábelské vlohy	86	Italská opera: verismus a Giacomo Puccini	120
Plodná a různorodá tvorba	87	První představitelé verismu	120
Komorní hudba	88	Puccini, nástupce Verdiho	121
Klasické dědictví	88	Impresionismus a symbolismus Clauda Debussyho	122
Pět velkých skladatelů	88	Původní abstraktní hudba	122
Romantická symfonická tvorba	90	Nový svět tónů	122
Mendelssohnův romantický klasicismus	90	Návrat k tradici	123
Opomíjený Bruckner	91		
Brahmsův tradicionalismus	91	Moderní hudba	124
Hector Berlioz a programní hudba	92	Rozmanitost a krize ve 20. století	124
Hudba a literatura	92	Pokrok a tradice	124

Krise hudební řeči	124	Rodina strunných nástrojů	158
Vzrušující hudba	125	Dechové nástroje	159
Paříž, hlavní město hudby	126	Klávesové nástroje	160
Ďagilevův Ruský balet	126	Klavichord	160
Erik Satie a pařížská Šestka	127	Cembalo a zrození klavíru	161
Maurice Ravel	128	Varhany	161
Rozený orchestrální skladatel	128	Strunné nástroje	162
Přísnost a brilantnost	129	Smykáci strunné nástroje	162
Igor Stravinskij	130	Drnkací strunné nástroje	163
Revoluční autor	130	Dechové nástroje	164
Neoklasicistické roky	130	Dřevěné nástroje	164
Dodekafonie	131	Žestové nástroje	165
Neoklasicismus	132	Bicí nástroje	166
Pohled do minulosti	132	Bubny a tympány	166
Nejvýznamnější představitelé	133	Orchestr	168
Druhá vídeňská škola	134	Zrod orchestru	168
Tonální krize	134	Typy orchestru	169
Berg a Webern	135	Romantický orchestr	169
Béla Bartók	136	Dirigentova úloha	170
Závažnost folkloru	136	Dirigentův názor	170
Osobní styl	137	Romantický archetyp a obdiv k virtuozitě	171
Americký exil	137	Názor na dílo	171
Hudba meziválečného Německa	138	Lidský hlas	172
Křenek a Weill	138	Ženské hlasy	172
Hindemithův případ	139	Soprán	172
Hudebníci režimu	139	Mezzosoprán	173
Sovětská symfonická tvorba	140	Alt	173
Sergej Prokofjev	140	Mužské hlasy	174
Dmitrij Šostakovič	141	Tenor	174
Vstup USA do hudebního světa	142	Baryton	175
Průkopník moderní řeči	142	Bas	175
Vliv jazzu	142	Sbor a pěvecké školy	176
Folklor a americká národní hudba	143	Školy italská a francouzská	176
Olivier Messiaen	144	Německo a Rusko	177
Osobitý styl	144	Sbor	177
Vzorové dílo	144	Rozvržení sboru	177
Rozsáhlá tvorba	145	KLASICKÝ REPERTOÁR	179
Současná opera	146	Scénická hudba	180
Britten a tragédie jednotlivce	146	Opera	180
Henzeův eklekticismus	147	Opereta, zarzuela a muzikál	194
Další autoři	147	Balet	198
Darmstadtská škola	148	Doprovodná hudba	204
Rozchod s tradicí	148	Orchestrální hudba	210
Darmstadt a powebernovské dědictví	149	Symfonická hudba	210
Elektronická hudba	149	Doprovodná hudba	230
Konec strukturalismu	149	Komorní hudba	240
Jazz	150	Instrumentální hudba	250
Původ jazzu	150	Sborová a vokální hudba	260
Éra swingu	151	HUDEBA OD A DO Z	281
<i>Bebop</i> a <i>cool jazz</i>	151	SROVNÁVACÍ CHRONOLOGIE	377
Dnešní jazz	151	PRŮVODCE HUDBOU	389
Rozvoj populární hudby	152	REJSTŘÍK	405
Zrození rocku	152		
Mezi radikálností a <i>glamour</i>	153		
Světové hvězdy	153		
Svět hudebních nahrávek	154		
Historický vynález	154		
První hvězdy gramofonových desek	155		
Hledání kvality zvuku	155		
HUDEBNÍ NÁSTROJE A LIDSKÝ HLAS	157		
Nástroje	158		
Rodiny nástrojů	158		
Rozdělení nástrojů	158		